

1.60-1.239.

11 JULI 1953

Handwritten initials

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

Nr. 189586.

D I E N S T G E H E I M
W E E K O V E R Z I C H T
No. 26/1953.

Verzonden aan:
Zie verzendlijst 113722.

Verzonden op: 9 Juli 1953

G R O E P 1 - COMMUNISTISCHE PARTIJ van NEDERLAND.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers	Bijzonderheden
<u>Haarlem</u>	22/6	153/220	aand.	J.Haken	Herdenking Ro- senbergs

Spreker vergeleek de reactie destijds van "Het Volk" op de executie van SACCO en VANZETTI met die van "Het Vrije Volk" ter gelegenheid van de "afschuwelijke moord" op de Rosenbergs. Thans liet minister-president Drees een deputatie van Nederlanders, die hem smeekte zijn stem te voegen bij de stroom van protesten, op de stoep staan. De kringen, die de doodstuipen op het lijf krijgen bij het idee, dat er vrede en vriendschap zal heersen tussen de volkeren, hadden angst voor het ideaal van de Rosenbergs. Als een wrede kater zat Eisenhower de nacht van de terechtstelling aan de telefoon te genieten van de marteling van een vader en moeder. Zij, die het oor lenen aan het fascistische praatje, dat jodenmensen geen moed hebben, konden zich spiegelen aan het voorbeeld van dit dappere echtpaar.

De gebeurtenissen in Korea en Oost-Duitsland waren slechts schakels van één ketting. De communisten, die zich met alle kracht achter de strijd voor de vrijheid van de Rosenbergs hadden ge-
schaard

D I E N S T G E H E I M

W.O. 26/1953, blz. 2.

geschaard, betreurden het niet, als de fascistische provocateurs in Oost-Duitsland de kogel kregen. Haken besloot zijn rede met een oproep de "kameraden in de P.v.d.A." te doen inzien met welke sadisten hun leiders zich op leven en dood hadden verbonden. Hij oogste een langdurig applaus.

G R O E P 3 -- DIVERSEN.

's-Gravenhage	10/6	370/370	rustig	C.v. Haaren-Bos J. de Leeuwe
Rotterdam	16/6	450/--	rustig	A. Gelok-Walvius v. Sijn J. de Leeuwe A. L. S. Andersen-Cochius
Zaandam	20/6	200/450	down	H. Gortzak
Amsterdam	22/6	1600/1000	rustig	L. Mok S. Goudsmit C. v. Haaren-Bos

COLLECTIEF OVERZICHT

De bijeenkomsten waren belegd in het kader van de protest-actie tegen de executie van het echtpaar Rosenberg.

De vergadering te Amsterdam moest, in verband met de zaalcapaciteit, in twee gedeeltes worden gehouden. Te 's-Gravenhage werden de in de zaal aanwezige leden van de C.P.N. verzocht hun plaatsen af te staan aan belangstellenden, die geen lid waren van de Partij.

De sprekers trachtten aan te tonen, dat het vonnis tegen de Rosenbergs niet rechtvaardig was. Deze mensen waren onschuldig en hadden tot het laatste ogenblik hun onschuld volgehouden.

De regering in Washington had op verschillende manieren getracht hen te dwingen tot een bekentenis, waarbij als onmenselijkste middel werd gedreigd met de dood op de elektrische stoel. Ondanks deze ondemocratische politiestaat-methode waren zij zich zelf gebleven en hadden hun leven geofferd.

Opvallend was, dat door toenemende kans op vrede, de beurs in New York in de laatste tijd vrij flauw was. Dit was niet naar de zin van de beursmagnaten, die hierin verandering zochten te

brenge

D I E N S T G E H E I M

W.O. 26/1953, blz. 3.

brengen. De dag na de terechtstelling vertoonde de beurs een opleving. Hieruit mocht worden geconcludeerd, dat de Rosenbergs moesten sterven om de winsten der beursspeculanten te vergroten. Het Amerikaanse regeringssysteem werd vergeleken met de Spaanse inquisitie. De naam Philips II was voor het nageslacht bewaard gebleven als die van een onderdrukker en een tyran. Zo zou het ook vergaan met de naam van Eisenhower, die twee onschuldige mensen had laten verbranden. Omdat de Rosenbergs niet wilden bekennen werden zij veroordeeld. Een dergelijke rechtspleging was zelfs tijdens het bewind van het Duitse fascisme niet voorgekomen. Dit bewees wel, dat het huidige Amerikaanse regime erger was dan het fascisme.

Door hun houding hadden de Rosenbergs de vredesstrijders in de gehele wereld meer kracht gegeven om de vredeszaak te verdedigen.

Van Haaren-Bos las een brief voor, die zij van Ethel Rosenberg had ontvangen omdat zij haar dochtertje naar het echtpaar Rosenberg had vernoemd.

Medegedeeld werd, dat een actie zou worden ontketend voor volledige rehabilitatie der geëxecuteerden. Voorts zou een fonds worden gesticht voor de opvoeding van hun kinderen.

VERENIGING "NEDERLAND - U.S.S.R."

Den Haag	16/6	55/150	rustig	H.de Vos-Krul H.J.Hoekstra	Verslagvergadering Nederlandse delegatie naar Rusland
Amsterdam	19/6	1100/--	rustig aad.	Jan Mooyen H.de Vos-Krul	Idem met film-vertoning
Dordrecht	23/6	30/50	enth.	J.v.Gemert H.de Vos-Krul	idem

H.de VOS-KRUL legde vooral de nadruk op de zelfstandige positie van de vrouwen in de Sovjet Unie. Zij voelen zich moreel verplicht met de mannen te werken aan de verdere opbouw van het land. Het huwelijk is in de S.U. een ernstige zaak: gezondheidsverklaringen zijn vereist en de staat beschermt het huwelijk. Over de opvoeding der kinderen verklaarde spreekster, dat hen het woord "vrede" bij wijze van spreken nog eerder wordt bijgebracht dan het woord "moeder". De andere sprekers uitten hun be-

wondering

D I E N S T G E H E I M

W.O. 26/1953, blz. 4.

bewondering over diverse aspecten van de Sovjet-maatschappij. van GEMERT besprak de woning-situatie en verklaarde, dat per dag in Moskou circa 100 woningen worden gebouwd, voorzien van badkamer en (in de laatste jaren) een ijskast. De huren bedroegen circa 1/2% van het loon; gas, electra en verwarming eisen eveneens 1/2% van het loon. In het algemeen kon volgens spreker de Sovjet-arbeider vier maal zoveel met zijn loon doen als b.v. een arbeider in Nederland.

Hij waidde voorts uit over het onderwijs.

J.MOOYEN beschreef o.m. de nieuwe universiteits-gebouwen en gaf duizelingwekkende cijfers aangaande de afmetingen. Hij gaf hoog op van het technisch kunnen der Russen. Bij zijn bezoek aan de grote tractorenfabriek "De Rode Ster" te Stalingrad was hem gebleken, dat de mensen in een rustig tempo werkten, van alle gemakken voorzien en met alle/zorg omgeven. "De arbeiders rookten gewoon een sigaretje aan de draaibanken" aldus spreker.

H.J.HOEKSTRA gaf een uiteenzetting over de zelfstandige Sovjet-republiek Armenië. In 1920 was nog 80% van de bevolking analphabeet, thans slechts 20%. Hij memoreerde de grote vredeswil van de "Sovjet-mensen", ouden en jongen.

In de vergadering te Amsterdam vroeg de onder het publiek aanwezige voorzitter van het Rosenberg-comité, E.A. ALTHOFF, of men nog iets wilde doen voor de redding van de Rosenbergs. Tijdens de filmvoorstelling werd medegedeeld, dat de Amerikaanse President het laatste gratieverzoek betreffende de Rosenbergs had afgewezen. Verzocht werd in te stemmen met het verzenden van een protest-telegram, waarin de vergadering haar afschuw uitspreekt over de executie. Althoff verzocht de aanwezigen op het uur der executie samen te komen op het Museumplein in een stil protest. Een 100-tal personen gaf aan zijn oproep gehoor.

NEDERLANDSE VROUWEN BEWEGING.

Amsterdam	25/6	120/350	aand.	P.G.de Pater- Tombrock C.J.Dolleman- Boutense M.E.Lips-Odinot een onbekende	Verslagvergade- ring Ned. del. leden naar Ko- penhagen

Na de openingswoorden van de vergaderingsvoorzitster en de stilte, die in achtgenomen werd ter herdenking van het echtpaar Rosenberg, las P.G.de PATER-TOMBROCK van papier een rede op. Zij

belichtte

D I E N S T G E H E I M

W.O. 26/1953, blz. 5.

belichtte het nut van de samenkomst te Kopenhagen, waar vrouwen uit 70 landen elkaar hadden ontmoet. De vrouwen uit de S.U. en de volksdemocratische landen hadden geen moeite op dit congres aanwezig te zijn, doch in Natijns-Amerika bev. behoefden de vrouwen voor het verkrijgen van een paspoort de toestemming van hun echtgenoten. C.J.DOLLEMAN-BOUTENSE uitte haar blijdschap over het feit, dat zij het congres in Kopenhagen had kunnen bezoeken, hoewel zij hierom uit haar betrekking was ontslagen. Spreekster had daarna kennelijk niets meer mede te delen, doch gaf, na korte ruggespraak met M.E.Lips-Odinot, nog een schril beeld van de kinderarbeid in de Iraanse tapijtweverijen.

M.E.LIPS-ODINOT vertelde, dat het congres een brief had ontvangen van een Koreaanse moeder, wier kinderen door de Amerikanen voor haar ogen waren vermoord en die, toen zij flauw viel, door diezelfde Amerikanen met kokend water weer was bijgebracht. De Koreaanse schreef: / partizanen zullen hen doden". Zij sprak voorts over de gevaren van de E.D.G. en de verjaardag van Piet van Stavoren, wiens moeder op het congres te Kopenhagen door de Indonesische delegatie werd gehuldigd.

Spreekster herdacht het echtpaar Rosenberg en stelde met name Ethel Rosenberg tot voorbeeld. Deze was als een heldin gestorven. De taak van een moeder, aldus LIPS-ODINOT, is allereerst te strijden voor de Vrede. Zij brengt haar kinderen niet ter wereld om hen te laten doden. In dit verband verklaarde zij, dat de Braziliaanse vrouwen door hun actie bereikt hadden - tegen de bedoelingen van de reactionnaire regering in - dat geen vrijwilligerscorps naar Korea werd gezonden.

In de zaal waren spandoeken aangebracht met de opschriften: "Wint leden - Werft vaste abonné's, "Crèches" "Scholen". Een onbekende accordeonist zorgde voor muziek +Tijdens de pauze werd een tombo-la gehouden.

/ "Vrouwen, stuurt Uw zonen niet naar Korea, want onze

G R O E P 4-A -- EENHEIDSVAKCENTRALE.

Amersfoort 14/6 750/-- rustig J.Bussink Landdag in "Birk-
A.N.v.d.Broek hoven" van "De
N.Hillebrand Metaal-E.V.C."
H.J.Nooter

Van den BROEK verklaarde dat hij deze landdag wilde plaatsen in het teken van de strijd voor een nieuwe CAO voor de metaal-
industrie. In dit verband wees spreker op de strijdgeest van de
arbeiders

D I E N S T G E H E I M

W.O. 26/1953, blz. 6.

arbeiders bij Wilton aan de dag gelegd en zei dat de houding van de N.V.V.-ers prachtig was geweest.

HILLEBRAND deelde mede dat de taak om 750 nieuwe leden te winnen niet geheel volbracht was, doch dat men in de laatste 3 maanden toch nog 607 nieuwe leden had gewonnen. De afdeling Hilversum ontving een vlag, omdat zij haar taak had volbracht.

Ook NOOTER, die namens het E.V.C.-Verbandsbestuur sprak, maakte gewag van de strijdbaarheid van de metaalarbeiders. Voor de E.V.C. is men bang, aldus spreker, want al is deze vierde vakcentrale niet erkend, men zal er rekening mee moeten houden dat de E.V.C. de arbeiders tot strijd zal brengen. In verschillende acties is reeds gebleken, dat de arbeiders georganiseerd in de E.V.C. met succes de strijd hebben ontketend. Ook voor de CAO zal zij de strijd organiseren.

G R O E P 6 - "KERK EN VREDE".

Zaandam 19/6 19/-- rustig J.J.Wentink Openbare vergadering

Spreker behandelde het standpunt van "Kerk en Vrede" ten opzichte van "Bescherming Burgerbevolking". Hij bracht geen nieuwe gezichtspunten naar voren. Hoewel "Kerk en Vrede" niets wil voorschrijven, gaf hij in overdenking om op principiële gronden te weigeren mede te doen aan de "B.B."

P E R S O N A L I J.

Althoff (blz.4) ✓
Eduardus Antonius.

Andersen-Cochius
(blz.2) ✓
Amy Leonora Sita.

Bussink (blz.5) ✓
Johannes.